

Nuläge

Det är monopol på tryckning av valsedlarna. Detaljerad utformning och hantering finns beskrivna i [lagar/förordningar](#) som bland annat säger att:

- Nya partier eller de som inte uppnått 1 procent i förgående val får själva bekosta tryckning och distribution (till över 5 000 vallokaler).
- Partier med över 1 procent får trycka en maxkvot som är tre gånger folkmängden till varje val, dvs riksdag, landsting, kommun¹. Kostnaden är ca 5 miljoner per parti.
- Till valet 2022 är det ca 90 miljoner valsedlar per parti och totalt över 800 miljoner valsedlar. I valet röstar uppåt 6 miljoner väljare per val, vilket innebär att ca 98 % av valsedlarna slängs.

Utredningar av digitala val

En utredning, bemannad med parlamentariker, om bland annat e-röstning startade 2011. Rapport lämnades ([SOU 2013:24](#)) där de föreslår att utreda försök med e-röstning inför de allmänna valen 2018. Det konkreta resultat av utredningen är 4-färgstryck medges till valet 2018 – det är partiernas logotyper som ska tryckas i färg, vilket ökar kostnaderna för valsedlar med 26 %.

Faktum är att i över 20 år har utredning efter utredning inte kommit längre och ännu har inga försök genomförts. En förklaring kom redan för 15 år sedan i [SOU 2004:111](#) s. 175 f:

Frågan har visserligen diskuterats i flera utredningar, men det har hittills inte lett till att elektroniska röstningsförfaranden prövats. Förtroendet för valsystemet har varit högt, likaså valdeltagandet. Att under sådana förhållanden införa något som riskerar att förstöra det som fungerar väl har, i varje fall i Sverige, inte ansetts värt risken.

Slutsatser

Kursiv text är hämtad från rapporten [SOU 2013:24](#) som har en hel del att tillföra:

- Trots ovan nämnda förtroende konstateras att besvärande fusk förekommer: *”flera kommuner vittnar om problem med försvunna/övertäckta valsedlar och att väljare och partisympatisörer uttrycker missnöje med röstmottagarnas förmåga att upprätthålla ordningen.”*
- En lokal utskrift kan lösa både tryckning och distribution på lika villkor för alla partier. *”Ett alternativ som framförs av en kommun, som skulle kunna lösa problemen med tillhandahållandet av valsedlar och skapa enhetlighet i hela landet men samtidigt saknar exponering mot elektroniska störningar av själva valresultatet är förslaget om valsedelskrivare i förtidsröstnings- och vallokaler.”*
 - Trots tydliga fördelar med lokal utskrift läggs förslaget tyst åt sidan.
 - Färgtryck anges minska sammanblandning av valsedlar – vilket ifrågasätts genom att det inte är klart *”i vilken utsträckning som sammanblandning är ett verkligt problem och i*

¹ Riksdagspartierna utnyttjar maxkvoten utom Miljöpartiet som håller igen lite.

vilken utsträckning detta är en befogad oro eller enbart ett sätt för partiföreträdare att rationalisera egna motgångar.” Trots oklara fördelar tas beslut om ökade kostnader.

- Missgynnande av nya och små partier konstateras liksom överproduktionen av valsedlar – men att slå dessa två flugor i en smäll föreslås inte. Istället förvärrar de läget genom att ökade kostnaderna med färgtryck.
- Nuvarande upplägg är resurskrävande och utdaterat. Riksdagspartierna/parlamentarikerna måste motivera alla utredningar liksom att tysta ner förbättringsförslag - ex lokal utskrift, som ju dessutom eliminerar pågående konstaterat fusk.
- Avsaknaden av medborgare/väljare i utredningarna är en ständig demokratisk brist.
- Resultatet av denna genomgång är att våra valda politiker (parlamentarikerna) inte själva klarar att vara bärare av vår demokrati.

Och vad gör vi nu?

Vi söker riksdagsmandat för ett medborgarägt demokratisystem och ser här ett svårsmält och dessutom ökande slöseri² av våra skattemedel. Javisst finns det större problem – och just därför behöver de mindre klaras av i flykten.

Vi behöver få ihop runt 1,6 miljoner kronor till valsedlar och distribution till alla vallokaler.

Alternativet är de tomma valsedlar som vår valmyndighet tillhandahåller. De duger dock inte för det systemval om demokratin vi arrangerar.

Alltså tvingas vi gå ut till det svenska folket som redan betalar stora summor till befintligt valsysteem och de etablerade partierna. Pinsamt dåligt ur alla perspektiv – inte minst demokratiskt.

Lite komiskt är det att vår Valmyndighet, som varit behjälplig i detta ärende, avslutar sina mejl med:

www.val.se

För miljöns skull – skriv inte ut detta meddelande i onödan

² Nyttan av varje skattekrona behöver mätas – och värdet för medborgarna är i detta fall troligen noll.